

ЖАДАН Т.А., к.е.н., доц. каф. «ЕАтаО», НТУ «ХПІ»

ЛУЦЕНКО О.В., студентка, НТУ «ХПІ»

ФЕДОРЧЕНКО Ю.Ю., студентка, НТУ «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯ, НАДХОДЖЕННЯ І ВИБУТТЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Підвищення ефективності використання основних засобів потребує вдосконалення організації і здійснення внутрішнього контролю операцій зі збереження, надходження та вибуття основних засобів на підприємстві.

Внутрішній контроль операцій зі збереження, надходження і вибуття основних засобів представляє собою сукупність прийомів та процедур контролю, за допомогою яких суб'єкт контролю: 1) одержує інформацію про дотримання умов збереження; обґрунтованість придбання; своєчасність і повноту оприбуткування; правомірність вибуття; правильність оцінки, нарахування амортизації, визначення витрат на ремонт і поліпшення основних засобів, відображення господарських операцій в обліку; 2) порівнює отриману в процесі контролю інформацію про збереження, надходження і вибуття основних засобів з нормативною; 3) встановлює причини виявлених відхилень; 4) розробляє заходи, спрямовані на усунення виявлених відхилень або попередження виникнення їх у майбутньому [1, 2].

Відповідно до наведеного вище визначення внутрішнього контролю операцій зі збереження, надходження і вибуття основних засобів, суб'єкт контролю в процесі його здійснення використовує ряд прийомів та процедур контролю, які можна розділити на фактичні і документальні [3, 4].

Найважливішим методичним прийомом фактичного контролю основних засобів є інвентаризація. У Великому енциклопедичному словнику під інвентаризацією розуміється періодична перевірка наявності і стану матеріальних цінностей

(основних і оборотних фондів) в натурі, а також грошових коштів. У п.1 ст. 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV зазначено, що головною метою проведення інвентаризації на підприємстві є забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства, під час якої перевіряються і документально підтверджуються наявність, стан і оцінка активів і зобов'язань. Згідно з п. 4 розділу I Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879, проведення інвентаризації організовується і забезпечується власником (власниками) або уповноваженим органом (посадовою особою), який здійснює керівництво підприємством.

При здійсненні документального контролю операцій зі збереження, надходження і вибуття основних засобів широко використовуються такі прийоми як: перевірка документів за формою і змістом, нормативна перевірка, порівняння. Перевірка документів за формою і змістом здійснюється з метою встановлення правильності їх оформлення, достовірності і законності відображених в них господарських операцій. За допомогою нормативної перевірки встановлюється відповідність цих операцій чинному законодавству, їх узгодженість щодо правил визнання, класифікації, оцінки майна, умов придбання, внутрішнього переміщення чи реалізації, документального оформлення процесу руху. Перевірка правильності оприбуткування основних засобів здійснюється шляхом порівняння даних обліку з первинною документацією.

Список літератури:

1. Жадан Т.А. Економічна сутність основних засобів підприємства: обліковий аспект / Т.А. Жадан, Н.В. Лозова // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. – 2015. – Випуск 8. – С. 1112-1116;
2. Жадан Т.А. Внутрішній контроль як економічна категорія: систематизація наукових підходів та уточнення змісту / Т.А. Жадан, С.О. Яценко // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. – 2017. – № 16. – С. 845-850;
3. Жадан Т.А. Проблеми організації та здійснення державного внутрішнього фінансового контролю на сучасному етапі його розвитку / Т.А. Жадан // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2014. - № 65. - С. 57-63;
4. Жадан Т.А. Загальнонаукові та специфічні методи внутрішнього контролю фінансово-господарської діяльності підприємства / Т.А. Жадан, С.О. Яценко // Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції «Регіональна, галузева та суб'єктна економіка України на шляху до євроінтеграції» (19-20 квітня 2017 року, м. Харків). Тези доповідей. Частина 2. – Харків: ХНУБА, 2017. – 328 с. – С. 98-100.